

Adı Soyadı: _____

Tarih: _____

Osmanlı Öncesi Türk Devletleri Tarihi

(Siyasal, Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Gelişmeler) – AGS Tarih Soru Bankası

20 Soru

Çözümleri Sonda

AGS Tarih

Öğrenme Hedefi: Öğrenciler, Osmanlı öncesi Türk devletlerinin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel yapılarını analiz ederek ilgili konulardaki test sorularını doğru yanıtlayabileceklerdir.

Murat Hoca WhatsApp Kanalına Katıl!

Yeni soru bankaları, denemeler ve AGS kaynakları ilk senden kaçmasın.

whatsapp.com/channel/0029Vb7Ke5tld7nUhKbqzk1d

1 İlk Türk Devletlerinde Siyasi ve Sosyal Yapı

Soru 1 – 4

1 İslamiyet öncesi Türk devletlerinde yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılan anlayışa ne ad verilir?

A töre

B kut

C kurultay

D balbal

E toy

2 Eski Türklerde sosyal yapının en küçük birimi olan aileye _____ denir. **Açık Uçlu**

3 Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclise ne ad verilir?

A toy (kurultay)

B şad

C tigin

D tudun

E yabgu

4 Türk devletlerindeki 'İkili Teşkilat' sisteminin temel amacı nedir? Kısaca açıklayınız. **Açık Uçlu**

2 İlk Türk Devletlerinde Ekonomi ve Yönetim

Soru 5 – 8

5 Türk kağanının eşine verilen ad ve yönetimdeki rolü nedir?

A şad – ordu komutanı

B hatun – kurultaya katılma yetkisi

C ataman – eğitimci

D ayguci – vezir

E tigin – hanedan üyesi

6 İslamiyet öncesi Türk toplumunda sınıfsal ayırım ve köleliğin olmamasının temel nedeni nedir?

- A güçlü ordu yapısı
B göçebe yaşam ve ortak mülkiyet
C çok tanrılı inanç
D çin ile yapılan savaşlar
E ipek yolu kontrolü

7 İslamiyet öncesi Türk devletlerinde "ülke hanedanın ortak malıdır" anlayışına dayalı veraset sisteminin en önemli olumsuz sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A merkezi otoritenin güçlenmesi
B düzenli bir ordu kurulması
C sık sık taht kavgalarının yaşanması ve devletlerin kısa ömürlü olması
D sosyal sınıf ayırımının ortaya çıkması
E ticari faaliyetlerin azalması

8 Türklerin temel geçim kaynağının hayvancılık olması aşağıdaki alanlardan hangisini en çok etkilemiştir?

- A alfabe kullanımı
B yaşam tarzı (konar-göçerlik)
C dini inançlar
D meclis yapısı
E ordu yapısı

3 İlk Türk Devletlerinde Kültür, Hukuk ve Sanat

Soru 9 – 12

9 Türk devletlerinin Çin ile sürekli çatışma içinde olmasının temel ekonomik nedeni nedir?

- A baharat yolu
B ipek yolu kontrolü
C tarım arazileri
D deniz ticareti
E kürk yolu

10 İslamiyet öncesi Türklerin ticari faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

⚠ Yanlış Bulunuz

- A hayvancılığa bağlı olarak deri ve kürk ihraç etmişlerdir.
B çin'den ipek ve tarım ürünleri ithal etmişlerdir.
C ipek yolu kontrolü için çinlilerle mücadele etmişlerdir.
D sadece takas usulüyle ticaret yapmışlardır.
E silah ve dokuma ürünleri satmışlardır.

11 İlk Türk devletlerinde tarımsal faaliyetlerin yoğunlaşması hangi devlet ile başlamıştır?

- A asya hun devleti
B i. köktürk devleti
C uygur devleti
D avrupa hun devleti
E hazarlar

12 Türklerin ordu yapısındaki 'Onlu Sistem' kim tarafından kurulmuştur?

- A teoman
B mete han
C bilge kağan
D bumin kağan
E kapgan kağan

13 Türklerde 'Ordu-Millet' anlayışı neyi ifade eder?

- A sadece paralı askerlerin savaşmasını
- B her türkün asker sayılmasını
- C kadınların savaşa katılmamasını
- D düzenli bir ordunun olmadığını
- E hilal taktığının uygulanmasını

14 Türklerde töreye itaatsizlik etmenin cezası neden ağırdır? Devlet yönetimiyle ilişkisi düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi en doğru gerekçedir?

- A töre kurallarının sadece savaş zamanı geçerli olması
- B töredeki cezaların sadece maddi tazminatla sınırlı kalması
- C törenin devletin düzenini ve adaleti sağlaması, ona itaatsizliğin devlete isyan kabul edilmesi
- D törenin her hükümdar değişiminde tamamen ortadan kalkması
- E türklerin töreye uymayı dini bir zorunluluk olarak görmemesi

15 Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı örnekleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A yenisey yazıtları
- B orhun abideleri
- C karabalgasun yazıtları
- D manas destanı
- E ergenekon destanı

16 Türk sanatında görülen 'Hayvan Üslubu'nun temel kaynağı nedir?

- A tarımsal faaliyetler
- B bozkır yaşam tarzı ve avcılık
- C çin mimarisi
- D yerleşik hayatın etkisi
- E maniheizm inancı

17 Türklerde mezarların başına dikilen, ölen kişinin hayattayken öldürdüğü düşman sayısını temsil eden heykelciklere ne denir? **18 Türklerde töre hukukunun yazılı hale getirilmesi hangi devlet döneminde gerçekleşmiştir?**

- A hunlar
- B köktürkler
- C uygurlar
- D hazarlar
- E kırgızlar

19 Türklerde ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü odaya benzeyen mezarlara ne ad verilir?

- A kurgan
- B yuğ
- C tamu
- D uçmağ
- E balbal

20 Uygurların yerleşik hayata geçmesiyle birlikte Türk sanatında hangi alanda en belirgin değişim yaşanmıştır?

- A hayvan üslubunun ilk kez kullanılması
- B dokumacılığın başlaması
- C kalıcı mimari eserlerin, saray ve tapınakların inşa edilmesi
- D maden işlemeciliğinin sona ermesi
- E sadece dini içerikli sanat eserlerinin üretilmesi

Cevap Anahtarı ve Çözümler

Osmanlı Öncesi Türk Devletleri Tarihi — 20 Soru

1 İslamiyet öncesi Türk devletlerinde yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılan anlayışa ne ad verilir?

B) kut

Çözüm: Kut anlayışı, hükümdara yönetme yetkisinin ilahi bir kaynaktan geldiği inancıdır. Bu durum hükümdarın otoritesini güçlendirmiştir.

2 Eski Türklerde sosyal yapının en küçük birimi olan aileye _____ denir.

Oguş

Çözüm: Aile (Oguş), toplumsal yapının temelidir. Oguşlar birleşerek Urugları (sülale) oluşturur.

3 Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclise ne ad verilir?

A) toy (kurultay)

Çözüm: Kurultay, siyasi, askeri ve ekonomik kararların alındığı meclistir. Kağan başkanlık eder, boy beyleri ve Hatun da katılır.

4 Türk devletlerindeki 'ikili Teşkilat' sisteminin temel amacı nedir? Kısaca açıklayınız.

Genişleyen sınırların yönetimini kolaylaştırmak

Çözüm: Genişleyen sınırların yönetimini kolaylaştırmaktır. Devlet Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılır. Doğu'da asıl kağan, Batı'da ise 'Yabgu' unvanıyla hanedan üyesi (genelde kardeş) bulunur.

5 Türk kağanının eşine verilen ad ve yönetimdeki rolü nedir?

B) hatun - kurultaya katılma yetkisi

Çözüm: Hatun, elçileri kabul edebilir ve Kurultay'a katılabilirdi. Bu durum Türk kadınının siyasi haklara sahip olduğunun kanıtıdır.

6 İslamiyet öncesi Türk toplumunda sınıfsal ayırım ve köleliğin olmamasının temel nedeni nedir?

B) göçebe yaşam ve ortak mülkiyet

Çözüm: Bozkır kültürü ve göçebe yaşamda toprağa dayalı mülkiyet gelişmediği için Avrupa'dakine benzer bir feodalite ve sınıfsal kölelik oluşmamıştır.

7 İslamiyet öncesi Türk devletlerinde "ülke hanedanın ortak malıdır" anlayışına dayalı veraset sisteminin en önemli olumsuz sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

C) sık sık taht kavgalarının yaşanması ve devletlerin kısa ömürlü olması

Çözüm: Hanedan üyeleri arasındaki taht kavgaları devletin merkezi otoritesini sarsmış ve genellikle kısa sürede parçalanıp yıkılmasına neden olmuştur.

8 Türklerin temel geçim kaynağının hayvancılık olması aşağıdaki alanlardan hangisini en çok etkilemiştir?

B) yaşam tarzı (konar-göçerlik)

Çözüm: Hayvan sürüleri için otlak arayışı, Türklerin mevsime göre yer değiştirmesine (yayla-kışla) ve dolayısıyla göçebe bir yaşam tarzına neden olmuştur.

9 Türk devletlerinin Çin ile sürekli çatışma içinde olmasının temel ekonomik nedeni nedir?

B) ipek yolu kontrolü

Çözüm: İpek Yolu, o dönemin en önemli ticaret rotasıdır. Bu yolu kontrol etmek, büyük bir ekonomik güç ve vergi geliri demektir.

10 İslamiyet öncesi Türklerin ticari faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

D) sadece takas usulüyle ticaret yapmışlardır.

Çözüm: Türkler ticaretlerinde takas usulünün yanı sıra "kamdu" (mühürlü bezler) ve "çav" (kağıt para - Uygurlar) gibi ödeme araçlarını da kullanmışlardır.

11 İlk Türk devletlerinde tarımsal faaliyetlerin yoğunlaşması hangi devlet ile başlamıştır?

C) uygur devleti

Çözüm: Uygurlar, Maniheizm dinini kabul ederek yerleşik hayata geçmiş, böylece tarım, mimari ve kalıcı sanat eserleri önem kazanmıştır.

12 Türklerin ordu yapısındaki 'Onlu Sistem' kim tarafından kurulmuştur?

B) mete han

Çözüm: Mete Han (M.Ö. 209), orduyu 10, 100, 1000 kişilik birimlere ayırarak bugünkü modern orduların temelini atmıştır.

13 Türklerde 'Ordu-Millet' anlayışı neyi ifade eder?

B) her türkün asker sayılmasını

Çözüm: Türk toplumunda askerlik bir meslek değil, bir yaşam tarzıdır. Savaş durumunda eli silah tutan herkes ordunun bir parçasıdır.

14 Türklerde töreye itaatsizlik etmenin cezası neden ağırdır? Devlet yönetimiyle ilişkisi düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisi en doğru gerekçedir?

C) törenin devletin düzenini ve adaleti sağlaması, ona itaatsizliğin devlete isyan kabul edilmesi

Çözüm: 'İl gider, töre kalır' sözü törenin önemini vurgular. Töre, devletin düzenini ve adaleti sağlar. Töreye uymamak devlete ve topluma isyan kabul edilir.

15 Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı örnekleri aşağıdakilerden hangisidir?

B) orhun abideleri

Çözüm: II. Köktürk (Kutluk) döneminde dikilen Orhun Abideleri, Türk dili ve tarihi hakkında eşsiz bilgiler sunan ilk yazılı kaynaklardır.

16 Türk sanatında görülen 'Hayvan Üslubu'nun temel kaynağı nedir?

B) bozkır yaşam tarzı ve avcılık

Çözüm: Türkler, günlük eşyalarını ve silahlarını hayvan figürleriyle süslemişlerdir. Bu durum doğa ve hayvanlarla iç içe yaşamın bir yansımasıdır.

17 Türklerde mezarların başına dikilen, ölen kişinin hayattayken öldürdüğü düşman sayısını temsil eden heykelciklere ne denir?

Balbal

Çözüm: Balbal. Balballar aynı zamanda öldürülen düşmanların ahirette ölen kişiye hizmet edeceğine inanıldığından ahiret inancının da göstergesidir.

18 **Türklerde töre hukukunun yazılı hale getirilmesi hangi devlet döneminde gerçekleşmiştir?**

C) uygurlar

Çözüm: Uygurlar yerleşik hayata geçince mülkiyet ve ticaret ilişkilerini düzenlemek amacıyla sözlü olan töre kurallarını yazılı hale getirmişlerdir.

19 **Türklerde ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü odaya benzeyen mezarlara ne ad verilir?**

A) kurgan

Çözüm: Kurgan adı verilen bu mezarlar, öteki dünyada yaşamın devam edeceği inancını (ahiret inancı) gösteren en somut kanıttır.

20 **Uygurların yerleşik hayata geçmesiyle birlikte Türk sanatında hangi alanda en belirgin değişim yaşanmıştır?**

C) kalıcı mimari eserlerin, saray ve tapınakların inşa edilmesi

Çözüm: Yerleşik yaşamla beraber göçebeliğin getirdiği taşınabilir sanat eserleri (çadır, halı vb.) yerine kalıcı mimari yapılar ve duvar resimleri (fresko) önem kazanmıştır.

Murat Hoca ve Ekibi'nden Başarılar! ✨

Daha fazla AGS / ÖABT / KPSS kaynağı, soru bankası ve deneme sınavı için WhatsApp kanalımıza katıl.

whatsapp.com/channel/0029Vb7Ke5tid7nUhKbqzkId